

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA
CENTRUL DE ARMONIZARE A LEGISLAȚIEI

Nr. 31/02-69-10213

Chișinău

„26” septembrie 2023

Ministerul Energiei
secretariat@energie.gov.md

Copie: **Cancelaria de Stat**
cancelaria@gov.md

Ref: scrisoarea nr. 09-1403 din 15 septembrie 2023/număr unic 674/MEn/2023

Centrul de armonizare a legislației, analizând repetat proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, definitivat în baza avizelor autorităților interesate, în limita competențelor sale funcționale, comunică lipsa de obiecții și propuneri adiționale.

/Semnat electronic/

Șef Centru

Natalia SUCEVEANU

Ex. R. Marcinschi, 250414

CANCELARIA DE STAT A REPUBLICII MOLDOVA
CENTRUL DE ARMONIZARE A LEGISLAȚIEI

Nr. 31/02-126- 9327

Chișinău

„ 1 ” septembrie 2023

Ministerul Energiei
energie@gov.md

Copie: **Cancelaria de Stat**
cancelaria@gov.md

Ref: scrisoarea nr. 18-69-8691 din 16 august 2023/număr unic 674/MEn/2023

Prin prezenta, Centrul de armonizare a legislației prezintă Declarația de compatibilitate, elaborată în baza examinării proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale, promovat suplimentar măsurilor planificate prin PAG 2023, aprobat prin HG nr. 90/2023.

Anexă: 5 file

/Semnat electronic/

Șef Centru

Digitally signed by Suceveanu Natalia
Date: 2023.09.04 09:51:08 EEST
Reason: MoldSign Signature
Location: Moldova

Natalia SUCEVEANU

DECLARAȚIE DE COMPATIBILITATE

În baza expertizei **proiectului de lege pentru modificarea Legii nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale**, promovat suplimentar măsurilor planificate prin PAG 2023, aprobat prin HG nr. 90/2023.

Prezenta Declarație de compatibilitate a fost întocmită de Centrul de armonizare a legislației în baza Legii nr. 100/2017 cu privire la actele normative, a HG nr. 657/2009 pentru aprobarea Regulamentului privind organizarea și funcționarea, structurii și efectivului-limită ale Cancelariei de Stat și a HG nr. 1171/2018 cu privire la aprobarea Regulamentului privind armonizarea legislației Republicii Moldova cu legislația Uniunii Europene.

Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr. 108/2016 cu privire la gazele naturale **transpune:**

- art. 2, 6c, 7, 9, 10 și Anexa III din **Regulamentul (UE) 2017/1938** al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2017 privind măsurile de garantare a siguranței furnizării de gaze și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 994/2010, **CELEX: 32017R1938**, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr L 280 din 28 octombrie 2017, în varianta adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr.2022/01/MC-EnC din 30 septembrie 2022.

- art. 3a și 13 din **Regulamentul (CE) nr. 715/2009** al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la rețelele pentru transportul gazelor naturale și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1775/2005, **CELEX: 32009R0715**, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr L 211 din 14 august 2009, în varianta adaptată și adoptată prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. 2011/02/MC-EnC și modificat prin **Regulamentul (CE) nr. 2022/1032** al Parlamentului European și al Consiliului din 29 iunie 2022 privind modificarea Regulamentelor (CE) nr. 2017/1938 și nr. 715/2009, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 173 din 30 iunie 2022, în varianta adaptată și adoptată prin decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. 2022/01/MC-EnC din 30 septembrie 2022.

I. Obiectul proiectului

Proiectul național prezentat pentru expertiza de compatibilitate are drept scop transpunerea în legislația națională a prevederilor **Regulamentului (UE) 2017/1938 și Regulamentului (UE) nr. 715/2009**, prin actualizarea cadrului juridic național necesar, în scopul garantării siguranței furnizării de gaze consumatorului protejat, prin crearea și menținerea stocurilor de gaze naturale în instalații de stocare subterană.

Proiectul național este un exercițiu de continuitate a armonizării legislative în domeniul gazelor naturale, ori Legea nr. 108/2016 este actul normativ cadru în domeniu care a asigurat transpunerea la nivel național a: art.1 - 42, 44 - 48, precum și Anexa I din **Directiva 2009/73/CE** a Parlamentului European și a Consiliului din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale și de abrogare a Directivei 2003/55/CE; **Directiva**

2004/67/CE¹ a Consiliului din 26 aprilie 2004 privind măsurile de garantare a securității aprovizionării cu gaz natural; Anexa I din **Regulamentul (CE) nr. 715/2009** al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la rețelele pentru transportul gazelor naturale și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1775/2005; art. 3, 6, 10, 12, 14, 17 - 20 și 34 din **Regulamentul (UE) 2017/460** al Comisiei din 16 martie 2017 de stabilire a unui cod al rețelei privind structurile tarifare armonizate pentru transportul gazelor și **Regulamentul (UE) nr. 1227/2011** al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2011 privind integritatea și transparența pieței angro de energie.

În context, menționăm că proiectul examinat își propune continuarea transpunerii prevederilor **Regulamentului (CE) nr. 715/2009**, inclusiv, prin prisma ultimelor modificări introduse prin Regulamentul (UE) 2022/1032 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 iunie 2022 de modificare a Regulamentelor (UE) 2017/1938 și (CE) nr. 715/2009 în ceea ce privește înmagazinarea gazelor, act UE care vine cu un set de completări esențiale în domeniul creării stocurilor și înmagazinării strategice a gazelor naturale. Astfel, Regulamentul (UE) 2022/1032 stabilește prevederi noi privind: obiectivele de constituire de stocuri și traiectorii de constituire de stocuri (art. 6a din Regulamentul (UE) 2017/1938); punerea în aplicare a obiectivului de constituire de stocuri (art. 6b din Regulamentul (UE) 2017/1938); facilități de înmagazinare și mecanismul de împărțire a sarcinii (art. 6c din Regulamentul (UE) 2017/1938); monitorizare și executare (art. 6d din Regulamentul (UE) 2017/1938); prevederi privind certificarea operatorilor de înmagazinare (art. 3a din Regulamentul (CE) nr. 715/2009), introduce noțiunile de: „înmagazinare strategică”, „stoc de echilibrare”, „instalație de înmagazinare subterană a gazelor”, „mecanism de împărțire a sarcinii” etc.

Totodată, reieșind din potențialul identificat de construcție a unei instalații de stocare subterană a gazelor în Republica Moldova, proiectul național își propune actualizarea cadrului legal la prevederile **Regulamentului (UE) 2017/1938**, luând în considerare modificările introduse prin Regulamentul (UE) 2022/1032 de modificare, care impune stocarea gazelor naturale în instalațiile de înmagazinare subterană a gazelor înainte de iarna 2022/2023 și înainte de perioadele de iarnă din anii următori. Actul de modificare recunoaște, de asemenea, variațiile privind capacitățile de stocare a gazelor și situațiile naționale. Acesta permite statelor membre să atingă parțial obiectivul de stocare prin luarea în calcul a stocurilor de gaz natural lichefiat sau de combustibili alternativi. Totodată, pentru a-și consolida siguranța furnizării, statele fără instalații de stocare ar trebui să stocheze 15 % din consumul lor anual intern de gaze în stocuri situate în alte state membre, asigurând astfel accesul la rezervele de gaz stocate în alte state membre.

II. Evaluarea din perspectiva compatibilității cu Dreptul UE

Din punct de vedere al dreptului UE, prin prisma obiectului de reglementare, prezentul demers normativ se circumscrie reglementărilor statuate la nivelul UE, subsumate **Capitolului 15 Energie**.

În context, din perspectiva proiectului examinat, la nivelul legislației europene prezintă relevanță directă dispozițiile **Regulamentului (UE) 2017/1938** și **Regulamentului (UE) nr. 715/2009**.

¹ Înlocuită prin Regulamentul (UE) 2017/1938 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2017 privind măsurile de garantare a siguranței furnizării de gaze și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 994/2010

Transpunerea și implementarea actelor UE menționate *supra* este importantă în contextul realizării angajamentelor Republicii Moldova, ce rezultă din Anexa VIII la Capitolul 14 „Cooperarea în sectorul energetic” din Titlul IV al Acordului de Asociere RM-UE, cu respectarea termenelor convenite în cadrul Tratatului Comunității Energetice.

a) Analiza comparativă a transunerii cu Regulamentul (UE) 2017/460

În ceea ce privește transpunerea Regulamentului (UE) 2017/1938, proiectul național asigură transpunerea selectivă a dispozițiilor actului UE. Totodată, prevederile nepreluate din Regulamentul UE examinat urmează a fi transpuse în legislația secundară, inclusiv, prin introducerea modificărilor în Hotărârea Guvernului nr. 207/2019 pentru aprobarea Regulamentului privind situațiile excepționale pe piața gazelor naturale și a Planului de acțiuni pentru situații excepționale pe piața gazelor naturale.

Cu referire la substituirea noțiunilor de „depozit de stocare” prin „instalație de stocare”, iar „operator al depozitului de stocare” prin „operator al instalației de stocare”, menționăm că Regulamentul (UE) 2017/460 face referință la noțiunile definite prin Directiva 2009/73, care utilizează noțiunea de „instalație de înmagazinare” și consecutiv „operator al instalației de înmagazinare”. Astfel, modificările propuse prin proiectul de lege nu contravin prevederilor UE în măsura în care acestea reformulează noțiunile transpuse de actul național în vigoare.

Definițiile noțiunilor „obiectiv de creare a stocurilor de gaze naturale”, „stoc de securitate”, „stoc de echilibrare”, „instalație de stocare subterană” transpuse prin proiectul național corespund celor definite în art. 2 al actului UE. Consecutiv, au fost adaptate prevederile corespondente naționale la noțiunile preluate și definite de proiectul național. Totodată, pentru întrunirea cerințelor privind crearea și menținerea stocurilor de gaze naturale necesare pentru asigurarea securității aprovizionării cu gaze naturale au fost introduse completări privind notificarea prealabilă sau obținerea unei autorizații de eliberare a stocurilor de securitate la alin. (5), (8), (12) ale art. 108¹ al Legii nr. 108/2016.

În scopul determinării responsabilității pentru siguranța furnizării de gaze, art. 104 al Legii nr. 108/2016 a fost completat cu alin. (6), prin care Guvernul poate să delege autorităților publice, operatorilor de sistem și altor entități sarcini specifice prevăzute în Regulamentul privind situațiile excepționale în sectorul gazelor naturale în corespundere cu dispozițiile art. 3 al actului UE.

În scopul transunerii standardelor privind asigurarea capacității fizice pentru transportul gazelor naturale în ambele direcții, Legea nr. 108/2016 a fost completată cu art. 42¹ (1) - (4) și Anexa la lege în corespundere cu prevederile art. 5 „Standardul în materie de infrastructură” al actului UE.

Prin completarea art. 4 cu alin. (2¹) al legii, precum și cu art. 108²⁻⁴ au fost transpuse prevederile privind mecanismul de împărțire a sarcinii de stocare prin încheierea acordurilor, stabilirea nivelului minim de consum mediu anual prevăzut de actul UE, precum și obligația de stocare a gazelor naturale și a altor combustibili în conformitate cu prevederile art. 6c din Regulament.

În scopul conformării standardelor naționale privind infrastructura și aprovizionarea cu gaze naturale la cerințele europene în domeniul evaluării riscurilor, au fost completate prevederile art. 103(4) cu lit. d¹) în conformitate cu prevederile art.7 din actul UE.

Prin completarea art. 104 al legii cu alin.(4), au fost preluate prevederile europene din art. 9 (11) și 10 (2) privind revizuirea Planului pentru situații excepționale pe piața gazelor naturale o dată la patru ani.

Totodată, Legea privind gazele naturale a fost completată cu Anexa „Examinarea cererilor privind capacitățile bidirecționale la interconexiuni” prin transpunerea dispozițiilor Anexei III „Capacitatea bidirecțională permanentă” a actului UE.

b) Analiza comparativă a transunerii cu Regulamentul (UE) nr. 715/2009

În ceea ce privește transpunerea Regulamentului (UE) nr. 715/2009, proiectul național asigură transpunerea selectivă a dispozițiilor actului UE. Totodată, prevederile nepreluate din Regulamentul examinat urmează a fi transpuse în legislația secundară din domeniu.

Prin modificări introduse în art. 2 la definiția de „certificare”, art. 51 (1) și (2), completarea cu art. 52¹, 52² și alin. (5) și (6) la art. 53 din lege, au fost incluși operatorii instalației de stocare în categoria subiecților supuși procedurii de certificare, precum și stabilită procedura de certificare pentru această categorie de subiecți în conformitate cu prevederile art. 3a al actului UE.

Prin completarea art. 99¹ cu alin. (10) și a art. 114 cu alin. (18¹) din lege, au fost preluate prevederile UE opționale privind aplicarea de către autoritatea națională a reducerii de până la 100% la tarifele pentru serviciul de transport al gazelor naturale bazate pe capacitate în punctele de intrare din instalațiile de stocare subterană și în punctele de ieșire către acestea, cu excepția cazului și în măsura în care aceste instalații, care sunt conectate la mai multe rețele de transport al gazelor naturale, sunt utilizate pentru a concura cu unul sau mai multe puncte de interconectare, precum și a termenului de aplicare de până la 1 aprilie 2025 în conformitate cu prevederile art. 13 (3) al actului UE.

II. Respectarea mecanismului de armonizare

a) Obiecții la Clauza de armonizare

Ținând cont de prevederile art. 31, alin (2) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative și pct. 30 din HG 1171/2018 pentru aprobarea Regulamentului privind armonizarea, clauza de armonizare va fi inserată după preambul și clauza de adoptare a legii, în conformitate cu modelul stabilit în Anexa nr. 2 la Regulament, și se va expune în următoarea redacție:

Prezenta lege transpune:

- art. 2, 6c, 7, 9, 10 și Anexa III din Regulamentul (UE) 2017/1938 al Parlamentului European și al Consiliului din 25 octombrie 2017 privind măsurile de garantare a siguranței furnizării de gaze și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 994/2010, CELEX: 32017R1938, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr L 280 din 28 octombrie 2017, în varianta adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr.2022/01/MC-EnC din 30 septembrie 2022.

- art. 3a, 13 din Regulamentul (CE) nr. 715/2009 al Parlamentului European și al Consiliului din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la rețelele pentru transportul gazelor naturale și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1775/2005, CELEX: 32009R0715, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr L 211 din 14 august 2009, în varianta adaptată și adoptată prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. 2011/02/MC-EnC, și modificat

prin Regulamentul (CE) nr. 2022/1032 al Parlamentului European și al Consiliului din 29 iunie 2022 privind modificarea Regulamentelor (CE) nr. 2017/1938 și nr. 715/2009, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 173 din 30 iunie 2022, în varianta adaptată și adoptată prin decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice nr. 2022/01/MC-EnC din 30 septembrie 2022.

b) Obiecții la Tabelul de concordanță

În rezultatul examinării Tabelului de concordanță privind corespunderea acestuia cerințelor legale stabilite pentru acestea în HG nr. 1171/2018, prezentăm următoarele observații, care urmează a fi luate în considerare la definitivarea acestuia:

Compartimentul 4 al tabelului de concordanță urmează să prevadă versiunea actului UE adaptată și aprobată prin Decizia Consiliului Ministerial al Comunității Energetice și nu versiunea inițială a actului UE.

De asemenea, în conformitate prevederile pct. 53 din Regulamentul privind armonizarea, Tabelul de concordanță actualizat urmează a fi prezentat în format electronic, în termen de 20 zile de la aprobarea proiectului de act normativ Cancelariei de Stat (Centrului de armonizare a legislației) pentru a fi inclus în baza de date a legislației naționale armonizate.

III. Concluzii

În concluzie, apreciem că proiectul național asigură transpunerea selectivă a Regulamentului (UE) 2017/1938 și Regulamentului (CE) nr. 715/2009, iar în procesul de definitivare a acestuia, vor fi revizuite și ajustate instrumentele de armonizare conform obiecțiilor formulate în Capitolul II al prezentei Declarații.

Facem mențiunea că analiza Centrului de armonizare a legislației nu are în vedere elementele de oportunitate ale soluțiilor juridice incluse în proiectul de act normativ, ci se referă strict la conformitatea acestora cu Dreptul UE aplicabil și obligațiile juridice asumate în lumina Acordului de Asociere RM – UE.

Expert al Centrului de armonizare a legislației:

Rodica Marcinschi, consultant principal

Tel: 022-250-414/68872686

Email: rodica.marcinschi@gov.md

